

Powiodły się rozmowy w sprawie korekty nie najlepszych propozycji zmian w ustawie o pomocy społecznej. W efekcie z projektu założeń do ustawy usunięto bądź poprawiono wiele fragmentów istotnych dla samorządów.

Długo, długo nic, a potem nagle przyspieszenie

Prezentacja pierwszych założeń zmian ustawy o pomocy społecznej odbyła się na forum Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego dokładnie rok temu. Przyjęliśmy je z zadowoleniem, bowiem na wiele z proponowanych rozwiązań czekaliśmy w samorządach już od dawna. Przez wiele miesięcy jednak prace nad tą ustrojową zmianą systemu pomocy społecznej niemal stały w miejscu. Piszę niemal, bo z jednej strony osoby zajmujące się pomocą społeczną w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej „dobijały się” do kierownictwa resortu z prośbą o zielone światło do dalszych działań, a z drugiej przedstawiciele środowisk samorządowych cierpliwie przekonywali do potrzeby korekty proponowanych rozwiązań.

Jak to się często dzieje z różnymi projektami, po zaprezentowaniu zalegają długo w szufladach, by potem z dnia na dzień nabrać nieprawdopodobnego przyspieszenia. Tak stało się też z założeniami do zmiany ustawy o pomocy społecznej. W ostatnich tygodniach wreszcie proces legislacyjny ruszył z miejsca, przekazano nam kolejną poprawioną wersję założeń do ustawy, która po negocjacjach i dodatkowych korektach (tu podziękowanie za konstruktywną współpracę dla kierownictwa i pracowników Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej), została pozytywnie zaopiniowana przez Zespół do spraw Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej.

Warto zaprezentować te fragmenty założeń do ustawy, w których udało się przekonać resort do korekty pierwszych propozycji.

Nie będzie niepotrzebnych zmian nazewnictwa jednostek organizacyjnych

Resort odstąpił (na szczęście!) od pomysłu tworzenia Centrów Pomocy i Usług Socjalnych na poziomie gminy i powiatu, w miejsce obecnych ośrodków pomocy społecznej i centrów pomocy rodzinie.

Przeprofilowanie celów pomocy społecznej, z nastawieniem w pierwszej kolejności na funkcje profilaktyczne i aktywizujące oraz funkcje usługowe, nie musi się wcale łączyć ze zmianą nazw jednostek organizacyjnych.

Na postrzeganie ośrodka pomocy społecznej największy wpływ ma i mieć będzie, przede wszystkim, jakość pracy zatrudnionych w nim osób, a nie tablica informacyjna na budynku urzędu.

Korekta nazwy, nie wpłynie także na zmniejszenie się skali roszczeniowości i bierności osób wymagających wsparcia. Za to mogłaby przynieść sporo zamieszania i niepotrzebnych kosztów. Dlatego bez żalu żegnamy pomysł tworzenia centrów pomocy i usług socjalnych w miejsce ośrodków pomocy społecznej.

Narzucanie odgórnej struktury – ograniczone

Proponowane zmiany polegające na przeformułowaniu celów pomocy społecznej, są wyznacznikiem dla propozycji zmian organizacyjnych głównie na szczeblu gminy i powiatu.

Dotyczyć one mają oddzielenia zadań związanych z prowadzeniem postępowania administracyjnego od wykonywania pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych.

Udało się przekonać resort do pozostawienia samorządom większej autonomii w dopasowaniu wewnętrznej struktury działających jednostek organizacyjnych.

Początkowo, we wszystkich gminach i powiatach miał obowiązywać następujący schemat: dwa działy gops, mops czy też pcpr ma być obowiązywać (dział pracy socjalnej oraz dział usług socjalnych), a utworzenie działów o prowadzących postępowanie administracyjne (wraz z kasą wypłat świadczeń), pozostawione będzie do autonomicznej decyzji samorządu gminy lub powiatu (dział ten mógłby być tworzony wewnątrz ops/pcpr lub poza nim - w strukturze urzędu gminy).

W wyniku negocjacji z resortem udało się zmodyfikować ten model, umożliwiając bardziej elastyczne budowanie struktury organizacyjnej jednostek organizacyjnych, w najmniejszych samorządach.

W przypadku małych gmin i powiatów, w których obsada kadrowa ośrodka pomocy społecznej jest niewielka – proponuje się alternatywnie wyodrębnić stanowiska pracy socjalnej, stanowiska usług socjalnych i fakultatywnie stanowiska do spraw wsparcia dochodowego.

Propozycja ta, z jednej strony realizuje zamiar oddzielenia pracy socjalnej oraz wykonywania usług socjalnych, od prowadzenia postępowania administracyjnego, a z drugiej uwzględnia potencjał instytucjonalnych najmniejszych samorządów.

W zakresie zadań świadczonych przez pcpr-y dookreślono, że nie będzie wydzielania z nich zadań z zakresu wsparcia rodziny, pieczy zastępczej i wsparcia osób niepełnosprawnych.

Dookreślono też, iż zadania dla gminnych i miejskich ośrodków pomocy społecznej - prowadzenie ewentualnego trybu odwoławczego od wydanych decyzji, nie oznacza wprowadzenia upoważnienia do rozpatrywania odwołań od własnych decyzji, a jedynie uczestnictwo w procedurze wnoszenia odwołań do stosownych organów II stopnia.

Finasowanie miejsc w dps. Jednoznaczny zapis

Uzgodniliśmy z przedstawicielami resortu pracy i polityki społecznej, że zapis o konieczności wyrównania deficytów finansowych dla domów pomocy społecznej, w których przebywają mieszkańcy umieszczeni tam przed 2004 r. na tzw. „starych zasadach” (finansowanie z dotacji) zostanie doprecyzowany. Tak, aby nie było wątpliwości, że wyrównywanie zasad oznacza urealnienie wysokości dotacji przekazywanych z budżetu państwa na osoby skierowane do dps-ów przed rokiem 2004.

Intencje resortu zmierzają w tę stronę, za co dziękujemy, ale zależało nam na tym, aby w tym zakresie nie interpretacja treści założeń do ustawy, a przejrzysty ich zapis przesądzały o kierunku proponowanych zmian.

Nawiasem, na taki kierunek zmiany zasad finansowania mieszkańców dps-ów nie zgadza się resort finansów (sic!), więc ostateczne rozstrzygnięcie tej kwestii zapadnie podczas posiedzenia Rady Ministrów. Trzymamy kciuki za Ministra Pracy i Polityki Społecznej!

Dobre wieści dla samorządów. Ważne zmiany... do zmian ustawy o pomocy społecznej

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: środa, 19, marzec 2014 17:24

Marek Wójcik

Odśloni: 2102

W kontekście finansowania dps-ów warto wspomnieć jeszcze o dobrych propozycjach, zmierzających do:

- umożliwienia domom pomocy społecznej pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz (możliwość prowadzenia wyodrębnionego rachunku dochodów własnych);
- wprowadzenia procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej członków rodziny osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, w przypadku uchylania się od zawarcia umowy o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej;
- ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od mieszkańca domu pomocy społecznej w przypadku posiadania przez mieszkańca znacznych zasobów majątkowych (np. lokat pieniężnych, nieruchomości);
- wprowadzenie rozwiązań zrównujących uprawnienia osób mieszkających w domach pomocy społecznej i placówkach ochrony zdrowia, konsumując zasadę sprawiedliwości społecznej wynikającej z ubezpieczenia zdrowotnego.

Resort pracy i polityki społecznej szacuje łączne koszty wdrożenia wszystkich rozwiązań zawartych w projekcie nowelizacji ustawy o pomocy społecznej na kwotę 400 mln złotych rocznie. Wydaje się to być kwotą niewysoką jak na zakres proponowanych zmian, ale to i tak za dużo dla skarbnika budżetu państwa.

To najistotniejsze korekty wprowadzone do założeń do ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej. Oby jak najszybciej udało się pokonać kolejne bariery na drodze do zgody polityków na ich wprowadzenie. Dobrze byłoby gdyby spełnił się jeden zapis w nich zawarty, nowe regulacje wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2015 roku

Marek Wójcik